

## TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bratislave dňa 7.4.2022

### Kvalita životného prostredia priamo súvisí so zdravím

**Národné centrum zdravotníckych informácií sa dnes 7. apríla pripája k aktivitám Svetového dňa zdravia. Ten bol vyhlásený v roku 1950 Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) ako pripomenutie vzniku WHO v roku 1948. Témou Svetového dňa zdravia pre rok 2022 je Naša planéta, naše zdravie.**

Na zdravie Slovákov nepriaznivo vplýva zmena klímy v podobe extrémnych horúčav, povodní a zmien v oblasti šírenia chorôb. Znečistenie ovzdušia znamená najväčšie environmentálne riziko pre ľudské zdravie a priamo sa spája so srdcovými chorobami, pľúcnymi chorobami, mŕtvicou a rakovinou pľúc. Vystavenie ľudského organizmu hluku z dopravy a priemyslu vedie k podráždeniu, poruchám spánku a vyššiemu riziku vysokého tlaku a srdcovocievnych ochorení.

Na kvalitu ovzdušia nadväzujú aj veľmi závažné ochorenia, ako sú zhubné nádory dýchacích a vnútrohruďníkových orgánov, pričom dnes vieme povedať, že podľa posledných štatistických údajov poznáme na Slovensku 4 036 takýchto prípadov.

Kontakt s nebezpečnými chemikáliami prostredníctvom znečisteného vzduchu, vody, spotrebiteľskými výrobkami a potravinami predstavuje v dnešnej dobe reálnou hrozbou. Nehovoriac o tom, že nebezpečné chemikálie majú tendenciu pretrvávať v životnom prostredí a kumulovať sa potravinových reťazcoch.

Stúpajúci trend a počet chemických látok spolu so silnejúcim chemickým priemyslom naznačuje, že vystavenie ľudí a životného prostredia negatívnym vplyvom bude mať rastúcu krivku aj v budúcnosti. Rovnako otáznе sú i možné účinky vystavenia zmesiam chemikálií, a to najmä počas zraniteľných životných období, ako sú detstvo, tehotenstvo a staroba.

Veľké varovanie prichádza v podobe zmeny klímy, ktorá predstavuje bezprostrednú hrozbu pre zdravie v podobe extrémnych horúčav a zmien v šírení nákazlivých chorôb a alergénov. Na Slovensku ambulancie klinickej imunológie a alergiológie podľa posledných štatistických zistení hlásia viac ako 1 300 000 návštev pacientov a v pravidelnej starostlivosti je podľa posledných informácií sledovaných viac ako 540 000 osôb.

Pri alergiách je dôležitý už vnútro maternicový vývin človeka a obdobie prvých mesiacov po narodení, keď sa dieťa prvýkrát stretáva s látkami vonkajšieho prostredia a reaguje na ne. Okrem inhalačných alergénov prostredia zohráva v tomto období kľúčovú úlohu stretnutie s potravinovými alergénmi. Okrem genetických faktorov sa významne podpisuje na stúpajúci výskyt alergických ochorení vplyv vonkajšieho prostredia, teda klimatické zmeny súvisiace s otepľovaním ovzdušia, zmenou flóry, prenesením a rozmnožením nepôvodných rastlinných druhov s vysokým alergénnym potenciálom.

Environmentálne riziká v spoločnosti nie sú rovnomerne rozložené, pretože zasahujú hlavne sociálne znevýhodnené a marginalizované skupiny obyvateľstva, ktoré sú oveľa náchylnejšie na stresové faktory zo životného prostredia, a to vzhľadom na zdravotné problémy a celkový životný štýl.

Nateraz je však ťažké určiť niektoré environmentálne riziká a ich účinok na zdravie. Nie je jasné, aké dopady na ľudské zdravie prinesú antimikrobiálne rezistencie alebo zmeny vo vystavení ľudí chemickým látkam vo výrobkoch, ktoré podliehajú obehovému hospodárstvu a posilňujeme recyklovanie.

#### **O organizácii:**

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) - štátna príspevková organizácia, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo zdravotníctva SR. NCZI je subjekt zodpovedný za realizáciu informatizácie a elektronizácie zdravotníctva v Slovenskej republike.

Postavenie a úlohy NCZI upravuje zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontaktné údaje:

**Mgr. Alžbeta Sivá**

*Hovorkyňa*

*Národné centrum zdravotníckych informácií*

**Tel.:** 0910 917 444, **mail:** [alzbeta.siva@nczisk.sk](mailto:alzbeta.siva@nczisk.sk), **web:** [www.nczisk.sk](http://www.nczisk.sk)